

Er du en våken akademiker?

Akademikerne har satt beredskap som ett av tre punkter i sin handlingsplan. Bakgrunnen er at det vil være et stort behov for akademikere i en krise- eller krigssituasjon i Norge. Akademikere er viktige grupper av arbeidstakere, arbeidsgivere og eksperter. Det beredskapsarbeidet vi deltar i utvikler seg i et stadig økende tempo og får stadig større bredde. I beredskapsarbeidet er det viktig at tannlegene er med. Tannleger er viktige bidragsyttere til helse og livskvalitet i befolkningen. En sunn munn uten smerter og infeksjon er viktig for god motstandsdyktighet i kriser og i krig, både for sivilbefolkningen og for dem som er i strid.

Beredskap handler om å forberede seg på det verste, samtidig som man hegner om det gode. For å ha god beredskap trengs en god og felles situasjonsforståelse. Som akademikere har vi gode forutsetninger for å bidra i en slik prosess. Akademikere er utdannet til å innhente informasjon som analyseres og vurderes kritisk, inkludert hvor informasjonen kommer fra. Diskusjoner i åpne fora hvor motstående og motstridende syn ønskes velkommen før vi konkluderer og handler, er i god akademisk tradisjon. Ekkokamre er tvert imot både uakademisk og uhensiktsmessig, og i verste fall en trussel mot demokratiet. I krisetider trenger vi mer enn noen gang at viktige diskusjoner tas i offentligheten og ikke bak lukkede dører – eller i lukkede grupper.

For noen dager siden ble styret i Akademikerne informert om propaganda og oppskriften på å bli en diktator. Jeg skal ærlig innrømme at det vakte en viss uro. Foreløpig sier jeg som forsvarssjef Eirik Kristoffersen: «Det er grunn til å være bekymret, men ikke redd».

For to år siden uttalte nåværende visepresident i USA at «den store fienden» er universitetene. Han kom med ubegrunnede påstander om universitetene som en kulturell elite med radikal venstreideologisk agenda som sprer usannheter og feilinformasjon. I nyhetsbildet ser vi at domstoler og rettssystemet utfordres. Ytringsfriheten begrenses. Det samme sees i stadig flere land. Befolkningen utsettes oftere for manipulasjon og propaganda.

Demokratiet settes på prøve.

Mer enn noen gang må vi tannleger huske de akademiske prinsippene vi ble lært opp til under studiet.

Foto: Kristin Åknes

Mer enn noen gang må vi tannleger huske de akademiske prinsippene vi ble lært opp til under studiet. Vi må reise oss og tørre å utfordre – i offentligheten hvor noen kan være uenige med oss.

Vi må reise oss og tørre å utfordre – i offentligheten hvor noen kan være uenige med oss. Vi må tåle uenighet. Vi må være redelige og stå opp for våre demokratiske verdier.

Vi må ta innover oss at det i verden i dag er mennesker og nasjoner som forsøker å påvirke oss, blant annet via anonyme eller fiktive personer på sosiale medier med det som mål å svekke tilliten til ledere og politikere.

Å bli tillagt meninger som ikke har rot i virkeligheten er også noe jeg selv har erfart som president i Tannlegeforeningen. Når feilinformasjon spres i sosiale medier og diskuteres i ekkokamre uten at noen søker å finne kilden, er det svært uheldig, både i samfunnet generelt og for vår forening og fagmiljø. Det bekymrer meg.

Tannleger er dyktige håndverkere, men også akademikere. Enighet skal sjelden være mål for en diskusjon, men vi skal tilstrebe å utvikle både oss selv og faget gjennom åpne meningsutvekslinger.

Åpne diskusjoner, transparens i prosesser og respekt for hverandre er en del av fundamentet i et demokrati. Åpenhet har også betydning for å opprettholde integritet og motvirke manipulasjon fra krefter som ikke vil oss vel.

Jeg ønsker å oppfordre til framsnakking av demokratiet og rettssystemet vårt og av folkevalgte politikere som jobber for oss alle. Vi kan og skal fortsatt være uenige, men vi skal respektere våre meningsmotstandere. Propaganda som søker å skape kaos og så tvil om våre verdier håper jeg vi alle kan ta avstand fra, både i saker som gjelder vårt fagfelt og i samfunnet generelt.

Jeg verdsetter det gode vi fikk til under høringsrunden i NTF. Da stod lokal- og spesialistforeninger, og også enkeltmedlemmer tydelig frem med sine meninger. Disse ble lyttet til. Det nytter å si fra og stå opp for det man tror på.

Alle medlemmer, fortsett å engasjere dere i det offentlige rom. Løft stolt den akademiske fane. Slik skaper vi akademisk våkenhet og motstandsdyktighet.

Heming Olsen-Bergem
President i NTF